

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

(Of.)

Onor. Procuratura regească

Sibiu

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 — Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Prețul inserțiunilor: un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 — Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Să refacem căminul familiar

Biserica ortodoxă română, în lupta sa împotriva slavismului grecismului, și la urmă și în contra romano-catolicismului neînfrănat, nu putea să-și desfășoare toate puterile spre atingerea scopului măreț ce trebuie să aibă o instituție cu caracter divin, adică: îndulcirea moravurilor, înălțarea sufletelor și îndrumarea voințelor spre bine.

Pregătirile întru îndeplinirea acestui desiderat se fac, pe toată linia, abea acum; dovadă sânt și congresele anuale ce se țin cu bun succes în provinciile României.

Semnalul de luptă s'a dat. El a cutremurat, în ființa sa, toată oștirea divinului Mântuitor, chemând sub steagul acestei revoluții sufletești toată vloga ce a rămas pe urma desastrului moral cauzat de răboiul abea trecut.

E să căutăm: unde să ne adresăm întâi, care cetate să o biruim, ca dușmanul comun să fie slăbit repede și cu succes desăvârșit.

Aici să consultăm cartea sfântă: «Desfundați pământul întelenit și nu sămănați în spini» (pr. Ieremia 22.)

Va să zică: nu căutați multe reforme, înnoiri și credințe nouă; prefăceți inimile voastre întru viață. Curățiți spinii să-i ardeți «apoi tăiați adânc în ogorul întelenit, ca să țighească roua dragostei dintru inimile voastre acoperite cu nămolul adus de valurile patimilor».

Apostolul Pavel ne îndeamnă: «prefăceți-vă întru înnoirea minții voastre», (Rom.

12,2) adică. înnoți-vă gândirea, căutați să vă treziți conștiința despre Dumnezeu mântuitor, lăsând să lucreze darul prefacerii vieții întru Hristos Domnul nostru.

Trecutul nostru istoric atât de frumos și înalt, epoca unui Antim și Veniamin Costache și alții, ne arată curățenia acelor vremi, ne dovedesc în chip strălucit că lupta noastră de regenerare morală nu se dă pentru inventarea de credințe și idealuri nouă, improvizate sau adoptate la repezeală de peste hotare, și contrare firii noastre, ci pentru reînvierea unui trecut religios-moral, mai curat, sănătos și fecund.

În acest scop năzuința noastră s'o transformăm în luptă cât mai stăruitoare.

Ne vom adresa întâi individului și prin el familiei, ca cea mai aleasă organizație a omenirii dela Isus încoace.

Dumnezeu dintru început a creat individul ca el să stea la baza organizațiilor omenesti.

Acest individ, cu dorul de-a progresa în viață, caută, — îndemnat de forța sa lăuntrică — a se afirma fie pe sine, fie pe ceice viețuiesc împreună cu dânsul.

Filosoful Socrate văzând că toți învățații dinaintea lui umblau cu ochii spre cer și cădeau în gropi, li-a zis: Înainte de a studia cerul, să ne cunoaștem pe noi înșine.

Conform acestei idei fiecare individ e dator să-și dea seamă de sine; — dar, în același timp, să caute să-și normeze viața cât mai potrivit normelor lui Isus-omul.

Coborând în familie, individul stă în fața unor datorințe dela care nu se poate da în laturi: iubirea reciprocă, respectul reciproc, încrederea caritatea, castitatea, îngrijirea fiilor săi, supunerea acestora în fața părinților, creșterea în frica lui Dumnezeu și alte îndatoriri alese, care îndeplinite cu sfințenie în fiecare cămin familiar cimentează viața familiară și legătura dintre membrii ei, și constituie peatra solidă la baza edificiului vieții sociale morale.

Familia e principiul vieții sociale, care dintr'însa pornește, ea supoartă edificiul societății omenesti: generațiile unui neam nu pot fi nici mai bune, nici mai solide, decât izvorul și fundamentul lor.

Răboiul ce s'a scurs, a sguduit căminul, înăbușindu-i puterea de viață.

Neliniștea, nesiguranța, valul zilelor pribege de răboi, au pătruns în el și au aprins un foc care mistue ascuns sub coșul acestui așezământ.

Luxul, moda neînfrănată, risipa, rafineriile perverse, combinațiile de viclesug, goana cumplită și nebună după bani, și altele, au dat naștere atâtor rele sociale, divorțuri, sinucideri, omoruri, care s'au înfipt ca omide flămânde pe coroana celui mai sfânt așezământ omenesc.

Să ne apropiăm cu blândețe, dar hotărât de acest cămin, și să-i curățim omidele și spinii și, desfundați ogorul, să sămănăm sămânță.

Când ne va succede reabilitarea căminului familiar, totul se prefăce, «felul

FOIȘOARA**Preoți și învățători**

— Dintr'o conferență —

II

Din bătrâne vremuri, un făt s'a născut din sânul bisericii: Școala.

Urmărită dela origine, viața școlii se prezintă ca un pui plâpând sub aripa protectoare a bisericii. Totdeauna învățătorul a fost fiu al bisericii și ca atare, îngrijirea de care s'a bucurat, a fost asemenea cu a preotului și munca ambilor factori a fost paralelă complectându-se una pe alta. Biserica ortodoxă nu a ținut scriptura închisă cu șapte lacăte, considerând o ca un fel de carte exclusivă preoților, ci ca pe o carte a «întregului suflet omenesc» și deci care trebuie cunoscută de toți credincioșii.

Poporul nu a fost ținut, de biserica ortodoxă, cu despotică voință în bezna adâncă a ignoranței, spre a fi în chip neomenos exploatat, ci din contră i-a dat posibilitatea prin școală să-și cultive mințile și prin biserică să-și înobileze inima, desăvârșindu și caracterul.

Departa de a fi împiedicată în acțiunea ei, școala a primit aripele, cu care s'a ridicat la înălțimea de azi, numai dela biserică.

Să privim geniala organizare a providențialului Șaguna și vom observa mai bine situația de care s'a bucurat școala și învățătorul în viața bisericească.

Azi se tinde la separarea acestor două forțe vitale ale neamului, în detrimentul progresului sub toate raporturile. Se uită că trecutul stă ca o stâncă de granit înapoia acestor tendințe separatiste.

Se pare că e în plină acțiune un curent de înceată descreștinare, pornit de sus, un curent «plin de fumuri și deșert de socoteală» cum l-ar fi înfierat marele Veniamin Costache...

În actuala situație a învățământului de stat, reducându-se studiul religiunii la treapta celor din urmă dexterități, iar din programul ultimelor clase secundare studiul religiunii dispărând cu totul, se poate vedea clar lovitura ce se dă bisericii «folositoare, numai pentru simpla rațiune de stat».

E vechea poveste a celui ce și-a tăiat creanga de sub picioare. Dar, ar trebui să ne întrebăm cu adâncă înfiorare: unde mergem fără stăpânul călăuzitor, pentru că «o națiune care nu simte în sine pasiunea mesianică e sortită să peară», cum se exprimă un băbat de talia lui Giovanni Papini.

Vremuri nouă vremuri mari, dar înfiorător de grele prin măreția lor, bătut-au la orizontul albastrului cer al României întregite, și azi ro-

mânismului se găsește la răscrucea adâncilor refaceri sufletești.

Idealul național, cuvânt magic, ca o muzică cerească și plin de adânci sperări în viitor, plămădit și crescut în sufletul strămoșilor și înfipt cu jertfa sângelui a opt sute de mii de mucenici ai neamului, să fi ajuns o vorbă netrebnică a trecutului?

Din agitata lume a noului continent, firul celei mai complicate rețele de sectarism, întins și susținut cu o titanică forță pe întreaga întindere a globului terestru, ne-a înălțat ca firele unui păianjen. Și păianjenul uriaș, cu tendințe de subminare a statului și a bisericii, se manifestă prin marele număr de secte, care au umplut ogorul lui Hristos, cum umplu vâlnoașele ciuperce o grădină cu earbă verde și flori mirositoare...

Asupritorii milenari ai românismului, conducându-se de principiul că un popor ignorant mai ușor se poate exploata, ingenuchia și face să-și piardă caracterul specific național, au ținut școlile românești închise cu grele zăvoare, ear poporul în sărăcie și ignoranță. Consecința acestei purtări a stăpânilor de odinioară este alfabetismul în rândurile popoarelor noastre. Sub presiunea maghiară mulți nu știau să-și spună care-i originea noastră ca popor pe acest pământ...

de a cugeta, modul de a concepe viața și relațiile dintre oameni».

Astfel «idolii, — rușinea noastră — au mâncat din tinerețe câștigul părinților noștri» (Jer. 22). Pr. A. Ștefan

Intru pomenirea lui Andrei Șaguna. Ieri, Joi, în ziua Sfântului Andrei, s'a ținut în catedrala mitropoliei, la sfârșitul utreniei rugăciune pentru odihna sufletului adormitului întru Domnul, Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Șaguna. Duminică în 3/16 Decembrie 1923, șocile tăfale de lectură «Andrei Șaguna» a studenților în teologie și a elevilor școlii normale din Sibiu vor ținea în memoria patronului lor, în sala cea mare a prefecturii județului, o ședință festivă cu program ales.

Cu două măsuri. La repartizarea noului spor de scumpete — curba Lalescu — asesorilor și funcționarilor consistoriali din mitropolia noastră li s'a făcut o mare nedreptate.

După ce statul a recunoscut odată în principiu salarizarea funcționarilor bisericești la fel cu salarizarea funcționarilor publici ai statului asimilându-i acestora, distribuirea sporului de scumpete acordat prin lege funcționarilor publici s'a făcut pentru funcționarii statului după o cheie, iar funcționarilor bisericești după alta, ba s'au favorizat față de asesorii noștri consistoriali chiar și canonicii catolici și uniți, căci pe când asesorilor noștri li s'a acordat un spor de abia 225 Lei (două sute douăzeci și cinci Lei), canonicii catolici și uniți li s'a acordat un spor neasemănat mai mare, deși atât asesorii noștri consistoriali, cât și canonicii catolici sunt salariați după aceleași norme de salarizare, având același rang și prin urmare același salariu de bază.

Toate intervențiile forurilor noastre bisericești la Ministerul cultelor și al finanțelor pentru rectificarea acestei nedreptăți au rămas fără rezultat.

Este într'adevăr neexplicabilă această favorizare a bisericii catolice față de biserica ortodoxă, încă și astăzi.

N'a fost oare biserica catolică destul de favorizată de către regimul unguresc trecut, iar biserica noastră n'a fost destul de desconsiderată, ca măcar astăzi să fie altfel tratată?

Muzee bisericești

După exemplul dat de arhidieceza noastră pentru întemeierea de muzee bisericești în centrele eparhiilor din mitropolie, este de dorit ca toate diecezele să-și îndrepte luarea aminte asupra înfăptuirii nelentăziate a ideii de asemenea așezăminte culturale.

P. S. Sa, părintele episcop Iosif al eparhiei Caransebeșului a luat măsuri încă înainte cu doi ani, îndemnând prin circulară preoțimea să contribuie la adunarea multelor obiecte de preț, ce au loc într'un muzeu diecezan. Iar acum, în același obiect, organul de publicitate eparhial spune, prin condeiul asesorului consistorial A. Moaca, următoarele:

Din cauza ignoranței, Scriptura, carte sfântă, tezaur de adânci învățături, era prin forța împrejurărilor puțin cercetată.

Același lucru în trecut ca și azi, când cu o slabă pregătire în cunoașterea scripturii, ne surprinde curentul sectar.

În urma înfiorătorului război, distrugător de hotare și nimicitor de valori, sufletul omenesc s'a transformat, abia se mai recunoaște omul pe sine însuși.

În schimb sporitul număr de bogățani odihnesc pe grămezi de aur, adunate pe căi mai ales nepermise; turma mizeră de orfani, neputincioși și prigonii ai soartei, a devenit înfiorător de mare...

În această stare de lucruri, o întrebare se înfiripă ca ultimul strigăt al unui naufragiat: Cine oare ne va mântui? Și răspunsul îl dă, clar și categoric, istoria sbuciuatului nostru trecut: Aceia cari până acum au fost sentinelă pururea veghetoare: preotul și învățătorul, ei au misiunea sfântă ca în aceste zile de frământare să fie la înălțimea chemării.

Și chemarea lor nu-i alta, decât reforma sufletelor, «renașterea caracterelor», cum s'a exprimat înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit.

Și ce altă chemare, mai sublimă, decât a preotului și învățătorului! Cine e acela care

Multe obiecte, tablouri, tipărituri, monete, documente, inscripții, cărți vechi, vase și câte altele de valoare istorică zac îngropate, sau cel puțin acoperite de praf, prin poduri și camere părăsite; căci, după concepția de astăzi, nu sânt moderne, ci niște vechituri demne de tot dispreț!

Dar tocmai faptul, că nu sânt moderne, le dă farmec în ochiul celui priceut și celui cu simț pentru trecut, — acest simț ar trebui să-l avem cu toții, fără deosebire.

Un obiect, care înaintea modernistului nu reprezintă nici o valoare, pentru că nu-l poate vinde cu chilogramul, poate avea o valoare mare istorică.

De aceea ceice adună sau contribuie cu munca lor, ca să se adune material prețios din bătrâni, fac omenimii cam aceleași servicii, ca acela cari desgroapă scoțând din afunziunea pământului la lumina zilei diferite produse ale naturii, care prelucrate sânt de bun folos pentru noi toți.

Din cuprinsul bogat al muzeelor, cunoaștem gradul de cultură, modul de gândire, îndelnicirile și obiceiurile popoarelor. Muzeele sânt tot atâtea izvoare nescapate pentru istoriografi. Muzeele sânt un fel de temple, în care intrăm cu evlavie. Drept aceea, e acum rândul nostru ca, după ce ni am ajuns idealul, să le creștem și cultivăm în măsura cum o fac popoarele din apus, ținând seamă de cuvintele savantului Forel, care zice: «Avem datorințe față de familia noastră, față de ceice ne stau aproape, avem datorințe față de stat, față de omenimea de acum, precum și față de cea viitoare. Datorințele acestea din urmă sânt cele mai însemnate. Ce avem noi astăzi ca cultură și știință, avem mulțumită sudorii, sângelui și adeseori martiriului înaintașilor noștri! Datorința cea mai nobilă, ce ne revine, e ca urmașilor noștri să le pregătim o viață mai sublimă, mai plină de fericire și mai deamănă...»

„Refacerea Blajului“

Vizita pe care a făcut-o zilele trecute Reuniunea română de muzică din Sibiu la Blaj, a avut darul să stârnească un val de reflexii și comentarii în coloanele presei noastre. Firește, cele mai multe din aceste reflexii n'au prea multă coeziune cu adevărata semnificație a evenimentului pus la cale de cele mai curate îndemnuri artistice. Dacă le creștem și noi, o facem pe de o parte pentru a arăta până unde poate duce daltonismul intelectual al unei părți din presa noastră, pe de altă parte pentru a lămurii anumite nedumeriri și a potoli curiozitatea adorabilă a fraților noștri dela organul săptămânal al Blajului.

Astfel credem că «Patria» dela Cluj, greșește, când caută să tâlcuiască semni-

ficația evenimentului, privindu-l numai prin prisma unui politicianism miop. Mai mult decât atâtea: organul partidului național se încumetă să facă constatări, cari prin cuprinsul lor de ofensă la adresa unor șefi bisericești, pretindeau ceva mai multă precizie... stilistică. Între altele n'ar fi fost de prisos, de pildă, să precizeze care este biserica părtinită de politicianismul liberal și cari sânt persoanele din sânul bisericii ortodoxe din Ardeal, pe cari același politicianism le-a ridicat la suprafață «numai din simplul motiv, că urau Blajul»? Și mai ales, să arete întrucât însuși biserica este vinovată de acest procedeu ipotetic? Mărturisim c'am fi bucu-roși s'avem prilej să răspundem în această privință.

Mai departe: înțelegem lupta pe care o duce «Patria» ca organ de partid împotriva liberalilor. Dar a atrage în orbita acestei lupte până și «duelul parlamentar al celor doi capi ai bisericilor surori» însemnează să afirmi, că aceștia n'ar fi decât niște marionete cu cari «intriga» actualilor cărmuitori ai țării se joacă — de-a politica. O afirmație care dacă nu frizează insulta, dovedește cel puțin o mentalitate care nu cadrează de loc cu gravitatea pe care și-o revendică organul unui partid «regnicolar».

Tot așa de surprinzătoare ni se pare constatarea pe care-o face ziarul «România» din capitală, comentând același eveniment artistic. Atâtea doar, că nota de seninătate aici e mai pronunțată; de aceea credem că «Unirea» este prea aspră dându-i calificativul unei «gafe». În fierbințele entuziasmului pe care și-l prilejește prezența celor doi fruntași ai vieții noastre politice, dl Maniu și dl Goldiș, la un concert dela Blaj, e așa de firesc să exclami, că «nu mai este deosebire de confesiune!» Noi încă am dori-o din tot sufletul. Numai cât această deosebire de confesiune totuși există.

Nu în sânul neamului nostru, ci între Blaj și neamul românesc. Și dacă peste tot vizita Sbului la Blaj are și o semnificație de ordin confesional, ea intră perfect în spiritul tradiționalei noastre strădanii culturale de a ne «impăca»; firește nu prin integrarea rupturii biseculare, pusă la cale de intriga politică, străină de aspirațiile neamului nostru, (cum ne recomandă dl Ghibu) ci prin revenirea la vechea noastră unitate religioasă, care a fost

după familie ocupă locul de frunte în educația individului, decât învățătorul El, cu dăta pedagogică, sculpează în sufletul micului copilăș caracterul viitorului bărbat.

Cine altul decât preotul prin exemplul vieții sale și prin cuvântul învesmântat în duhul evanghelic, poate să cărmuiască turma credincioasă din înălțimea amvonului bisericesc!

Frumoase misiuni, dar grele pentru cei ce în mod conștiințios caută a le îndeplini.

Statul nu ar trebui să uite că forța vitală a unui popor e moralitatea propovăduită de oreoțime — după formula eruditului profesor Mehednți: Nu poate fi om deplin, fără sentimentul religios și fără a fi creștin în același timp.

Fiindcă cea mai mare reformă a timpului e cea suflească, trebuie să ne dăm seama că nu se poate înfăptui în popor decât prin împreună lucrare și desăvârșita armonie ce trebuie să domnească între cei doi factori luminători, cu concursul forurilor înalte. Altfel se poate întâmpla ca în legenda Mănăstirii Argeșului: «Ziua ce zidea, noaptea se surpă».

Pornind dela școală, la marile sărbători creștinești s'ar putea organiza sărbători școlare cu producții potrivite actualei crize morale. Prin influența ambelor căpetenii ale poporului, s'ar putea veni în ajutor copiilor săraci și celor orfani prin distribuire de haine și cărți...

Pe lângă școala de adulți ce interesantă este școala de analfabeți pentru locuitorii de toate vârstele! Ce fericit se simte bătrânul cu plete albe, când pe pragul mormântului și-a însușit ceea ce o viață întreagă nu putuse!

Nu mai vorbesc de rolul ce-l are preotul prin explicarea și aplicarea în viață a măntuitorilor învățături evanghelice. Dar preotul adevărat nu se mărginește la Dumineca și sărbătorea, ci cu vreme și fără vreme, la câmp și la pădure, la întristare ca și la veselie, îndrumămează în calea adevărului și arată calea păcatului.

Decât clăcile cu urmări dezaastroase pentru tineret, sânt mai folositoare și instructive adunările de tineri și bătrâni, adunări organizate de preot și învățător. Acolo nu cu pretențiuni de savant și cu figuri retorice, ci cu vorba simplă și domoală se vor da cunoștințe în toate ramurile științelor folositoare în viață; se vor pune la cale organizări de serbări, coruri bisericești, spre mândria unui învățător, mângăierea preotului și bucuria poporului.

Iar cel mai mare pond, în șezătorile culturale, trebuie pus pe explicarea sfintei Scripturi. Spiritul actualilor vremuri e îmbibat cu răcicite idei sectare. Țăranul nostru se lasă ademenit de haina cucernică sub care s'ascunde cel mai înfricoșat dușman al bisericii din toate veacurile

de-alungul veacurilor cel mai puternic factor al solidarității noastre naționale.

De aceea, noi vom mai merge la Blaj. Ca frați, nu ca oamenii vrajbei. Ca purtători ai unei solii de bucurie, nu ca niște intriganți meschini, sau ca niște «unelte» artăgoase. Vom merge, pentru că noi ne simțim acasă și acolo. Sufletul neamului nostru este unul. Intriga stăpânirii străine nu i-a putut tulbura apele decât la suprafață. De aceea ori de câteori s'ar repeta vizita noastră la Blaj, ea nu va putea să aibă altă semnificație decât a unui legitim apostolat în sânul credincioșilor noștri. Nu a unei umiliri sau capitulări! Ierarhii noștri cărmuitori de neam au fost la locul lor, ori de câteori soarta neamului era la grea cumpănă. Dacă aceasta i-a chemat la Blaj — au fost acolo. Ca Șaguna la 1848, ca Mețianu la 1911. Și cine știe, dacă viitorul nu-i va da prilej și actualului șef al bisericii noastre, să calce pe urmele marilor săi înaintași?

De aceea, noi vom mai merge bucuroși la Blaj. În numele culturii și al înfrățirii tot mai strânse în Hristos. Vom mai merge, pentru că dorim din tot sufletul «refacerea Blajului». Firește, nu atât a trotuarelor — cum o dorește dl Z. Boila — cât a sufletului lui.

Acesta este răspunsul nostru, care am dori să mulțumească și curiozitatea dlui Dr. Alexandru Rusu.

Atacuri împotriva bisericii noastre

În capitala țării, cu religia dominantă ortodoxă, se continuă atacurile iezuitice în contra bisericii ortodoxe, iar poporul capitalei se vede că nu bagă de seamă propaganda ce se face de multă vreme, în favoarea spiritului bisericii apusene catolice, și în paguba credincioșilor ortodoksi ai României întregite.

Ziarul din București *Albina* (Nr. 231, 233) repetă mereu, că în biserica ortodoxă a scăzut sentimentul religios, — cu toate că va fi știind prefăcuta *Albina* că acest sentiment a scăzut astăzi tot așa — dacă nu chiar mai adânc — în biserica romano-catolică din țara noastră.

Clerul român ortodox este pentru *Albina* «cu totul lipsit de însuflețirea misiunii divine, un cler care se ferește d'a aduce jertfa cea mai mică pentru evanghelie! Un cler — tot după *Albina*, — lipsit de spiritul «dragostei apostolice»...

Ce va să zică «dragostea apostolică» a bisericii romano-catolice, o cunoaștem — din asuprirea barbară la care au fost supuși creștinii bisericii ortodoxe din Ardeal, preoți și

Deci cunoașterea amănunțită a sfintei Scripturi se impune dela sine.

Poporul englez se conduce în viața internă după scriptură și nu fără dreptate cuvântul său are rol hotărâtor în cumpăna vieții popoarelor.

E vremea ca prin titanică muncă și voință de fier, din Nistru la Tisa și până în abastrea apă a bătrânului Danubiu precum e o țară singură și un singur popor, să facem să fie un singur suflet românesc!

E vremea ca acum, când lupi flămânzi s'ajin la pândă cu priviri păgâne, viața, sufletească a poporului nostru s'o întemeem pe evanghelia lui Hristos, garanță neclintită a viitorului!

Atunci firul sorții neamului nostru, depănat încet din nesfârșitul caer, va merge paralel cu eternul fir al vremii până dincolo de sfârșitul veacurilor, pierzându-se în veșnicia marelui necunoscut.
Pr. Ștefan Florescu.

Ouă de zece milioane de ani. O expediție a muzeului american de istorie naturală s'a înalțat la Peking din Mongolia, unde a adunat vre-o mie de fosile de reptile și două duzine de dinosaur. Se spune că aceste ouă nu au mai puțin de 10 milioane de ani.

mireni fără deosebire. Biserica Romei — se știe prea bine — a dovedit față de biserica noastră ortodoxă totdeauna duhul cel mai anticreștinesc. Și tot acelaș duh se propagă acum în coloanele multe și veninoase din *Albina*, care urmărește desființarea vechei biserici a poporului românesc.

Adevărata blândețe și sinceritate n'a fost nici într-o vreme partea cea tare a organelor iezuitismului. Ele trebuie demascate fără cruțare. Clerul și poporul nostru trebuie să vadă clar: din care parte se pun la cale, și din care parte se execută încercările de slăbire și nimicire îndreptate în contra ortodoxiei.

Noi însă, mai siguri astăzi ca oricând de poporul nostru și de alipirea lui neclintită către sfânta biserică ortodoxă a strămoșilor săi, vedem cum se clatină din zi în zi mai mult temelile șubrede pe cari le au pus habsburgii și ungurii papistașismului dintre români. Renegații dela *Albina*, să-și deschidă ochii, ca să vadă realitatea frumoasă pentru noi, supărătoare pentru dânsii.

La sate

A treizeci și patra comună vizitată de trimișii desp. Sibiu al «Asociațiunii» a fost comuna *Turnișor*, Duminecă în 9 Dec. Comuna aceasta din nemijlocita apropiere a Sibielui este, cum se știe, o frunză comună săsească (cu 2700 de sași și numai 460 români). Cu toate acestea și românii se pot arăta. În fruntea lor se află inimosul preot Nic. Topolog, cunoscut și dela concertele «Reuniunii de muzică» din Sibiu. Dacă preotul este muzical, ca păr. Topolog (cu pian în casă!) și poporenii se bucură de acest dar — dovadă corul cu care au fost primiți oaspeții sibieni în școala comunei. Dl Pavel Vulcu, învățătorul din *Turnișor*, lucrează mână în mână cu părintele, spre binele comunei. Și dl Vulcu ni a arătat ce știu să cânte cei mici de sub conducerea sa. De 2 ani de zile există un «cămin cultural» (cu taxa de membru de 10 lei anual, cu sală de lectură în școală — cu capital de 2000 de lei) — iar pentru casa culturală s'au adunat deja 20,000 de lei, — locul pentru «casă» este hotărât, în mijlocul pieții unde locuiesc românii. Se joacă teatru de diletanți cu plăcere. Biblioteca parohială are vreo 120 vol., iar cea școlară alte 120 vol. Biserica e de 200 de ani, iar școala din 1859.

Într-o sală a școlii a fost adunat mult tineret și oameni vârstnici. Dl Dr. Peda a vorbit desore «Asociație» și despre epoca noastră, secr. Dr. Horia P. Petrescu a adus salutul sătenilor din Breaza de sus, de lângă Câmpina, apoi a citit «Trei orașe pustiite» și «Unchul meu Pintilie și carul al de foc» (o prelucrare), iar dl Moșoiu a vorbit despre cooperație. Părintele Topolog a mulțumit oaspeților.

INFORMAȚIUNI

Culturale. Sindicatul presei române ardelenne străbate orașele mai însemnate, pentru a ținea conferențe, împreunate cu cântări, citiri și recitări, spre învioreare sufletească. S'au ținut conferențe, până acum, în Alba Iulia, Deva și Orăștie. Lucrarea culturală nu va întârzia să dea roade, dacă va găsi cât mai mulți imitatori.

Cămin preotesc. S'a înființat cu începere dela 1 Decembrie a. c. în Cluj str. V. Stroescu Nr. 14 un cămin al preoților, cămin sub supravegherea arhivarului consistorial Vasile Bogdan. Preoți cari vin la Cluj se pot adresa dlui Bogdan la consistoriu, sau la localul căminului.

† **Elena Petri**, absolventă a școlii IV de liceu, fiică dlui I. D. Petri, proprietarul cinematografului «Apollo» din Sibiu, după grele suferințe a răbosat în 14 l. c. la ora 1 din noapte, în frageda etate de 16 ani. Inmormântarea se face Duminecă în 16 Dec. la ora 2 d. a. din casa proprie, Spinarea Cănelui Nr. 11.

Anunț. Legațiunea Italiei aduce la cunoștință că consulatele italiene din România au fost autorizate să libereze acte, pentru ca cetățenii români cari ar dori să meargă în Italia pentru a vizita mormintele rudelor lor militari morți în război, să poată beneficia de o reducere de 75% pe căile ferate italiene, în clasa II-a și a III-a.

ȘTIRI LOCALE

Seria de conferențe și festivaluri. Viitoarea sedință se ține în sala cea mare a prefecturii Duminecă, 16 Dec., la ora 6 seara. Va fi un «festival», aranjat din partea societăților de lectură «Andrei Șaguna» a teologilor noștri din Sibiu și a elevilor școlii normale, în memoria patronului lor. Programul conține coruri, disertații și două recitări. Abonații la seria I-a a conferențelor vor avea intrarea liberă cu cartolina lor.

Aranjatorii conferențelor pregătesc pentru seria a II-a (Ianuar—Martie 1924) surprize plăcute publicului sibian. Așa însemnăm, deocamdată, o serie de serate, — «muzică de cameră» cu explicații — care va satisface pe deplin așteptările chiar și ale celor dificili, după cum i vor satisface și conferențele profesorilor universitari.

Înștiințare pentru românii sibieni, cari doresc loturi de casă. După cum se știe, mulți au fost cerut asemenea loturi adresându-se comisiei locale întrunită la primăria de aici, alții au cerut loturi prin Consilieratul agricol și earăș alții prin Comisia de ocol. În primăvara acestui an, vre-o 30—40 inși, mai ales funcționari, ofițeri etc., au fost iscăliți în acelaș scop două petiții care însă nu s'au predat și nu se vor preda comisiei judecătorești de ocol. Nu puțini s'au înscris în două locuri, în vremece alții n'au apucat a se înscrie nicăiri. Cuvânt avem de a crede, că unele cereri n'au ajuns unde trebuia și că altele nu întrunesc cerințele necesare. Este deci motivată stăruința, cu care rugăm pe unii și alții de a se prezenta la biroul nostru, palatul județean, ușa No. 12, între ora 3—6 după amiază, negreșit până la 25 Decembrie 1923. Prin această trecere în revistă a tuturor reflectanților, dată e puțința de a înzestra cu petiții în regulă pe cari nu s'ar fi anunțat nicăiri, cum și de a întregi datele, care ar fi lipsind. *Comitetul de acțiune pentru mijlocirea loturilor de casă.*

Numire. Dl Dr. Lazar Popovici, directorul de până acum al laboratorului de igienă, este numit medic primar al orașului Sibiu.

A doua convenire a societății române Sibiene se ține Marti, în 18 l. c. în sala dela Unicum. Program variat. Începutul seara la ora 8 și jumătate.

Înștiințare. Ministerul finanțelor pune în vedere instituțiilor din localitate, cari sânt deținătoare de titluri de rentă română emise între anii 1889 și 1913 inclusiv, sau cari le dețin ca gaj s'au garanție, că comisiunea centrală de stampilare, instituită pe lângă acest minister, a hotărât prelungirea termenului până la 1 Ian. 1924, până când se mai pot depune la ministerul de finanțe, datorii publice, — atât cererile nouă de stampilare, cât și cazurile de apel.

Altă vreme! În turnulețul casarmei din Piața Unirii se găsea înainte de război un ceasornic, cunoscut sibienilor ca un măsurător care bâtea ceasurile mai mult *ad libitum*, decât exact, — îi și ieșise porecla de «enfant terrible» între ceasornicele orașului. În urma vechimii sale, ori poate ca o presimțire, în preajma războiului aducător de moarte împărățiilor, ceasornicul casarmei amuțise de tot. Astăzi, după câțiva ani de tăcere, ceasornicul se mișcă de nou, — așa cum se cade vremii în care viețuiește: pe vârful casarmei «Mihai Viteazul», care adăpostește pe ostași viteji, din regimentul 90 infanterie, ai armatei române. De altcum cazarma Mihai Viteazul este acum renovată și — cu deosebire în urma purtării de grijă a comandantului de regiment, a dlui colonel Badescu, — se prezintă ca o clădire cu înfățișare mai europenească.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Istoria universală a bisericii. Librăria Pavel Suru din București tipărește în editura sa Istoria bisericească universală, scrisă de fostul profesor universitar din Crnăuți, *Eusebiu Popovici*, tradusă de fostul Mitropolit primat Atanasie. Lucrarea a apărut și în traducere sârbească, în 1912, în două mari volume. Traducerea românească este făcută după ultimul manuscris al autorului, care și l-a revăzut cu puțin timp înainte de moartea sa.

Primăria Toplița-Română

Nr. 2339 1923 I.

(162) 1—1

CONCURS

Noi, Primăria comunei Toplița-română (din jud. Mureș-Turdă, plasa Reghinul-de-sus) publicăm concurs pentru completarea următoarelor posturi vacante și nou înființate pe data de 1 Ianuarie 1924:

1. Două posturi de funcționari la primărie cu salar lunar de 2000 Lei.
2. Două posturi de funcționari la primărie cu salar lunar de 1500 Lei.
3. Două posturi de scriitori la primărie cu salar lunar de 1200 Lei.
4. Două posturi de scriitori la primărie cu salar lunar de 1000 lei.
5. Cinci posturi de gardiști comunali cu salar lunar de 1220 Lei, sau salar lunar de 1000 Lei și îmbrăcăminte completă.
6. Două posturi de inmanuatori cu salar lunar de 1000 Lei.
7. Două posturi de executori comunali cu salar lunar de 1000 Lei.
8. Un post de cantonier (drumar) cu salar lunar de 1000 Lei.
9. Un post de ordonanță (pentru birouri) cu salar lunar de 1000 Lei.
10. Un post de dactilograf (dactilografă) cu salar lunar de 1000 Lei.

Petiționarii vor dovedi că sânt români, posed praxa necesară, au situația militară regulată și sânt cu bună purtare, ear dela reflecțanții posturilor de sub 1. se cere și o calificăție de cel puțin 4 cl. secundare.

Petițiile înzestrate cu dovezile necesare sânt a se trimite cel mult până la data de 20 Ianuarie 1924 în plic recomandat la adresa noastră.

Vom primi însă numai forțe bune și reflectanți serioși, activi și energici.

Alcoolii și indisciplinați sânt excluși.
Toplița-română, la 8 Dec. 1923.

Sabin Popescu,
primar.

A. Petre Boțian,
prim-notar.

Nr. 876/1923

(163) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III a Crăciunel, protopresbiteratul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat.

Este casă parohială cu supraedificate pe fondul intern parohial, ca: șură, grajd, șopru, și 21 jug. pământ arător și fânaș, apoi dela fiecare familie câte o ferdelă cucuruz, și câte o zi de lucru (clacă).

Concurenții își vor înainta rugărilor provăzute cu documentele necesare, la subsemnatul oficiu, în termenul deschis, și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din parohie spre a cânta, predica ori celebra.

Cetatea-de-baltă, 18 Noemvrie 1923.
Oficiul protopresbiteral al tractului Târnava în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Todoran,
protopop.

Nr 349 Prot.. 1923

(160) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei nou înființate de clasa III din Nemșa, protopresbiteratul Mediaș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoști dela stat și stola statorită prin concluzul comitetului parohial din 26 Octomvrie 1923, precum și 6 jugăre porțiune canonică.

Concurenții să-și înainteze cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare — subsemnatului oficiu protopopesc în termenul

indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta și face cunoștință cu poporul.

Mediaș, la 10/23 Noemvrie 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mircea,
protopop.

(159) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a Mercheașa cu filia Jimbor, protopresbiteratul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu această funcțiune sânt stabilite în coala B. pentru întregirea salarului cu ajutor dela stat. Este casă parohială cu 4 camere, și toate edificiile economice necesare, 4 jug. cat. eclejic, care se va mai întregi prin reforma agrară, 8 stânjini lungo (32 m.) lemne de foc și circa 130 ferdele bucate (2/3 grâu, 1/3 cucuruz) dela parohienii din materă și filie.

Concurenții îndreptățiți își vor înainta petițiile provăzute cu documentele cerute de Regulamentul pentru parohii, în termenul deschis, subsemnatului, și până la publicarea alegerii, pe lângă prealabila încunoștințare cătră subsemnatul, se vor prezenta în parohia materă la serviciul liturgic spre a fi cunoscuți de popor.

Cohalm, la 14 Noemvrie 1923.

Oficiul protopresbiteral al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Mercheașa.

Emilian Stoica,
protopresbiter.

De vânzare

Casă cu 7 camere, dependințe, Sibiu, strada Pintenului 19. — Adresa la proprietară, et. I.
(161) 2—2

Abonamente pentru Patinat
pe livada Berger

se primesc, începând cu 10 Decemvrie, în fiecare zi dela orele 8—12 a. m. și 2—5 p. m. în str. Șaguna Nr. 3. — Taxa de persoană pentru sezonul întreg Lei 40.

Cu stimă: Nicolae Fuchs,
arândator.

(162) 2—2

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebunțat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoști din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Important pentru toți Institutorii și Invățătorii

CHESTIUNI METODICE

VOLUMUL I

CUPRINZÂND:

Metodica Scris-Cititului și a celorlalte materii ajutătoare

DE STEFAN VELOVAN

profesor de pedagogie la școala normală de învățători din Craiova

MARIN FLORESCU și ILIE JIANU

Institutori din Craiova, foști institutori la școala primară de aplicație a școlii normale de învățători din Craiova.

De vânzare la toate librăriile sau la Editura „Scrisul Românesc”, Craiova.

A apărut și se vinde în Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul visect 1924

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Amintim, din cuprinsul acestui Calendar, următoarele: Rugăciune (în versuri frumoase). Chipuri din viața lui Isus Hristos (Patimile și Învierea), talmăcită cu vorbele Sfintei Scripturi. Cartea Cărților. În amintirea celor doi bărbați mari: Șaguna și Lazar. Ziua de plată și răsplată. Cum era figura Mântuitorului, după descrierea unui păgân. Sfântul Apostol Petru. Bunurile pământesti: Norul, povestire. Primejdia vorbelor multe. Despre băutura. Lupta în contra beției. Ce fel de cooperative ne trebuie? Despre post. Pogorârea Duhului Sfânt. Felurite și interesante (1. Sfat potrivit; 2. Ingropat de viu; 3. Cămătarul ș. a.). Albinele. Glume. Sfaturi potrivite ș. a.

Calendarul Bunului Creștin are următoarele chipuri: Isus înaintea lui Pilat Isus spre Golgota. Isus între cei doi tâlhari. Isus răstignit. Punerea în mormânt. Învierea. Pogorârea Duhului Sfânt.

Afară de acestea conține: figura lui Andrei Șaguna și a lui Gheorghe Lazăr. În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; însemnarea târgurilor, întocmite după luni. Anunțuri ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Șematismul bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători, — și altă ediție, fără Șematism.

Prețul: Ediția cu Șematism 25 Lei; fără Șematism numai 7 Lei;

Plus porto postal Lei 5, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat